

กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน: กรณีศึกษานิสิต  
ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
*Motivation Strategies to efficacy in Classroom: Case study of  
students to practice the teaching in school, Faculty of Education,  
Burapha University*

เมธี ธรรมวัฒนา\*

E-mail : maytee1976@hotmail.com

## บทคัดย่อ

การสร้างแรงจูงใจในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งถ้าครูผู้สอนสร้างแรงจูงใจนี้ควบคู่กับทักษะวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมจะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ดังที่ครูคาดหวังไว้ โดยทฤษฎีแรงจูงใจมีแนวคิดที่หลากหลาย แต่ในความเป็นจริงของการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้อย่างผสมผสาน กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ในบทความนี้เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มาจากประสบการณ์ของอาจารย์นิเทศก์การสอนที่ให้คำแนะนำนิสิตปฏิบัติการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นำไปสู่นวัตกรรมการสอน กิจกรรมที่สร้างสรรค์ และเทคนิคการสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพของนิสิต เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจ, ประสิทธิภาพในชั้นเรียน

## Abstract

Motivation was necessary for instruction because the motivated is a factor influence to the student achievement. So, many principles of motivation was explained to various but in the real instruction must be combine the motivation strategies with intrinsic motivation and extrinsic motivation. The purpose of this article was presented to case study related to motivations strategies from my experience to suggested with student's Education faculty, Burapha University to practice the teaching at many schools in Chonburi province that, were created the good ideas to innovations, activities and motivation techniques to developing instruction efficacy.

**Keywords :** Motivation, Motivation Strategies, Effective in classroom

\*อาจารย์ประจำวิชาภาคอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

## บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตครูที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งที่จะนำยุทธศาสตร์การผลิตบัณฑิตไปสู่สัมฤทธิ์ผลตั้งในเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วนหนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งในภาคส่วนของผู้สอน และผู้เรียน ในส่วนนี้เองสามารถวัดและประเมินผลได้จากผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ซึ่งช่วงเวลาระหว่างการปฏิบัติการสอนนี้ คณะศึกษาศาสตร์ สามารถรับรู้ถึงพัฒนาการทางด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของนิสิตตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ได้รับจากคณะศึกษาศาสตร์ โดยมีอาจารย์นิเทศก์ การสอนเป็นกลไกสำคัญในการติดตามตรวจสอบ รวมถึงการมีส่วนร่วมเติมเต็มในประสิทธิภาพทางการสอนของนิสิต ในสถานการณ์ปัญหา และความท้าทายใหม่ๆ ที่เข้ามาเผชิญนิสิต ร่วมด้วยกับการใช้ทักษะชีวิตที่หลากหลาย ในการดำเนินการสอนในฐานะนิตปฏิบัติกรสอน ซึ่งจากการที่ผู้เขียนได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์การนิเทศการสอนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ตลอดระยะเวลา 4 ปี ได้พบเห็นปัญหามากมาย หนึ่งในนั้นก็คือ การควบคุมชั้นเรียนของนิสิต และเป็นปัญหาในลำดับแรกๆ โดยสามารถจำแนกทักษะความสามารถนิสิตได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 นิสิตสอนและควบคุมชั้นเรียนได้ดี มีสื่อการสอน มีกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีรอยยิ้มของนักเรียนระหว่างสอน กลุ่มที่ 2 นิสิตสอนและควบคุมชั้นเรียนได้พอใช้ มีสื่อการสอนเป็นบางครั้ง ไม่มีกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน รอยยิ้มแห่งความสุขในชั้นเรียนพบได้บ้าง และกลุ่มที่ 3 นิสิตสอนและควบคุมชั้นเรียนได้ไม่ดี ไม่มีสื่อการสอน ไม่ใช้การสอนแบบมีส่วนร่วม ไม่มีเทคนิควิธีการใดๆ ในการเรียนการสอนนอกจากสอนตามหนังสือ และทำแบบฝึกในใบงาน กลุ่มนี้มีนิสิตจำนวนอยู่ไม่น้อย ซึ่งอาจารย์นิเทศก์

มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลให้คำแนะนำในการพัฒนาศักยภาพทางการสอนอย่างยิ่ง

การควบคุมชั้นเรียนเป็นศาสตร์และเป็นศิลป์ของครูผู้สอนทุกคนที่พึงมี ในฐานะความเป็นผู้จัดการชั้นเรียนที่มีความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานของเขาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม และทักษะชีวิตต่างๆ มากมายที่ต้องผสมผสานเข้ากับการจัดการเรียนการสอน สิ่งนี้จึงเสมือนเป็นภาระหน้าที่ครูที่ต้องมีการวางแผน และจัดการแผนนั้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายสูงสุด บทความนี้จึงนำเสนอส่วนหนึ่งของการจัดการในชั้นเรียนซึ่งก็คือ “กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจ (Motivation Strategies)” และบริบทของการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงของนิตปฏิบัติกรสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ผู้เขียนได้เก็บเกี่ยว และแนะนำให้นิสิตได้สร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน ตลอดจนการนำไปใช้ในการจัดการในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

## ความหมาย

แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความขยันหมั่นเพียร และเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย และผลลัพธ์ทางการเรียน (ประหยัด จิระวรพงศ์, 2553:5) โดยแรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยแรงจูงใจแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง การผลักดัน การตอบสนองความต้องการที่มีอยู่ภายในตัวผู้เรียน เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการรู้ ความรู้สึกในสมรรถภาพ และการเติบโต โดยแรงจูงใจภายในเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่ผู้เรียนรู้สึก ทำให้แรงจูงใจนี้ค่อนข้างมีผลถาวร หรือยาวนานกับ

ผู้เรียน 2) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจเกี่ยวข้องกับการได้รับรางวัลภายนอก เช่น เมื่อผู้เรียนทำงานสำเร็จ รางวัลอาจจะเป็นคำพูดชมเชยจากครูผู้สอน การได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงๆ หรือสิทธิพิเศษอื่นๆ แรงจูงใจภายนอกนี้ไม่คงทนถาวร ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจเฉพาะที่ตนพึงพอใจ หรือที่ต้องการ

### ความสำคัญของแรงจูงใจ

ความสำคัญของแรงจูงใจจะมีอิทธิพลมากหรือน้อยต่อการเรียนของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับ กลยุทธ์หรือวิธีการสร้างแรงจูงใจของครูผู้สอน ซึ่ง Dembo and Seli. (2008: 10) ได้กล่าวไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมี 6 ปัจจัยที่สัมพันธ์เชื่อมโยง ได้แก่ แรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้ การจัดการเวลา สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และการติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพ โดยแรงจูงใจถูกระบุเป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ Ford (1992) ได้คิดสูตรสมการทางคณิตศาสตร์ไว้ที่น่าสนใจมาก ดังนี้ แรงจูงใจ ผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะ เท่ากับ (แรงจูงใจ คูณ ทักษะ)หารชีวิตวิทยา คูณด้วยการตอบสนองสิ่งแวดล้อม ซึ่งอธิบายความได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะ เป็นผลลัพธ์ของแรงจูงใจ ทักษะ ความสามารถเชิงชีวิตวิทยาของบุคคลที่จะมีปฏิริยาต่อการตอบสนองสิ่งแวดล้อม โดย Schunk, Pintrich and Meece (2010: 175) ได้แสดงตัวอย่างตามสูตรทางคณิตศาสตร์ของ Ford ข้างต้นว่าเสมือนนักกีฬาบาสเกตบอลที่ประสบความสำเร็จคนหนึ่งเท่ากับ เขามีแรงจูงใจในระดับสูง มีทักษะทางการเล่นที่ดี ที่มาจากการมีโค้ชที่เก่ง (นั่นก็คือการตอบสนองสิ่งแวดล้อม) ซึ่งเขาจะเป็นนักบาสเกตบอลอาชีพไม่ได้ ถ้าเขาสูงเพียง 150 ซม. (องค์ประกอบเชิงชีวิตวิทยา ซึ่งจำกัดการเล่น), จากตัวอย่างข้างต้นถ้าจะกล่าวได้ว่าการ

ที่ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้นั้น อาจจะเท่ากับ การที่ครูสร้างแรงจูงใจ บวก การสร้างทักษะทางวิชาการต่างๆ ผ่านกลยุทธ์การสอนของผู้สอน โดยมีการแนะนำวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นแรงจูงใจจึงมีความสำคัญจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

### ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีแรงจูงใจที่นักจิตวิทยาใช้อธิบายความมีดังต่อไปนี้

- 1.ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
- 2.ทฤษฎีพุทธิปัญญานิยม
- 3.ทฤษฎีมนุษยนิยม

1) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อว่า ความต้องการด้านปัญญา หรือการรู้คิดไม่สำคัญเท่ากับแรงเสริมที่ควบคุมให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งรูปแบบของทฤษฎีกลุ่มนี้เป็นที่นิยมของครูผู้สอน โดยมีความชัดเจน ตรงไปตรงมา และง่ายต่อการประยุกต์ใช้ (McLean, 2003:7) สอดรับกับนักจิตวิทยาที่มีความเชื่อว่าบุคคลจะเกิดแรงขับ หรือแรงจูงใจ เมื่อพฤติกรรมนั้นได้รับการเสริมแรง ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนยินยอมทำงานให้สำเร็จโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะถ้าทำสำเร็จจะได้เกรดสูง และได้รับคำชมเชยจากทั้งครูและผู้ปกครอง (อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 2545: 14) ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นแรงจูงใจภายนอก

2) ทฤษฎีพุทธิปัญญานิยม ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายใน ซึ่งผู้เรียนจะเห็นคุณค่าของการเรียนรู้เพื่อตนเอง นั่นคือการทำที่ผู้เรียนจะพยายามทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ และพวกเขาจะมีพฤติกรรมที่ผ่อนคลาย และดังที่ Schunk, Pintrich and Meece (2010: 33) กล่าวว่าทฤษฎีนี้ยอมรับว่าแรงจูงใจเป็นผลมาจากปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจากพุทธิปัญญา และพฤติกรรม โดยทฤษฎีนี้ยังมีข้อจำกัดในส่วนของการกระตุ้นให้เกิดความไม่สมดุลทางปัญญา

ของผู้เรียนทุกคน ตัวอย่างเช่น การใช้กิจกรรม 20 คำถาม (มีรายละเอียดอยู่ในกรณีศึกษาที่ 1) ในการนำเข้าสู่บทเรียน ผู้เรียนบางคนอาจสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการถามคำถามเพื่อต้องการจะทราบคำตอบ แต่ผู้เรียนบางคนอาจจะไม่สนใจที่จะรับรู้ และตั้งคำถามกับกิจกรรมแม้แต่น้อย ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายใน

3) ทฤษฎีมนุษยนิยม ทฤษฎีนี้ทำทนายความเชื้อของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมาก (Schunk, Pintrich and Meece, 2010:35) ซึ่งนักทฤษฎีท่านที่เป็นที่รู้จักอย่างมากก็คือ Abraham Maslow โดยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow's hierarchy of need (1954) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับ ได้แก่

- 5) ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง
- 4) ความต้องการที่จะรู้ว่าตนเองมีค่า
- 3) ความต้องการความรัก
- 2) ความต้องการความปลอดภัย
- 1) ความต้องการทางกายภาพ

ผู้เรียนจะแสวงหาความต้องการในขั้นที่สูงขึ้น คนเราจึงมีพฤติกรรมต่างๆ ตามความต้องการ ตัวอย่างตามทฤษฎีมนุษยนิยมนี้ ผู้สอนต้องปรับการเรียนการสอนตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้มีข้อจำกัดอยู่ที่ว่าเมื่อผู้สอนพยายามสร้างแรงจูงใจ ผู้สอนก็ต้องพยายามทำความเข้าใจผู้เรียน และรู้ว่าผู้เรียนต้องการอะไรมากที่สุด ทฤษฎีนี้จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียนเป็นหลัก

## สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

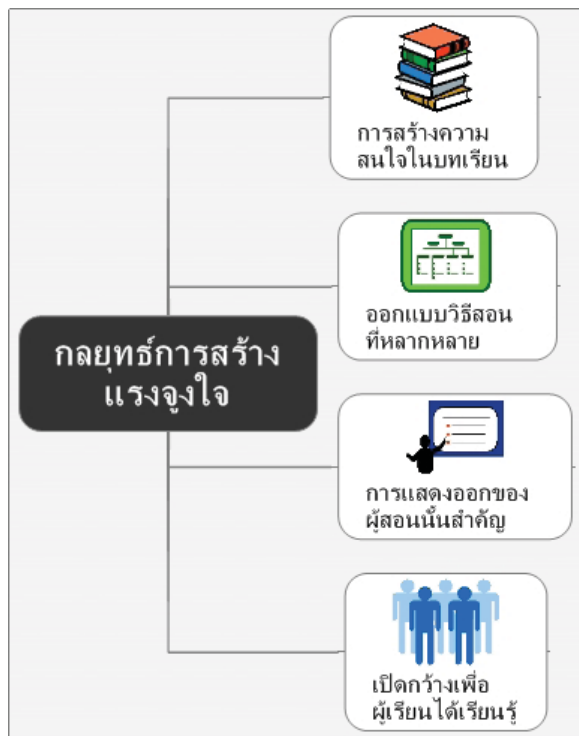
ในปัจจุบันเรามักพบเจอกับคำถามที่ว่า “แรงจูงใจภายใน หรือแรงจูงใจภายนอกอย่างไหนมีประสิทธิภาพดีกว่ากัน?” คงเป็นคำถามที่ตอบได้ยาก เพราะประสิทธิภาพของการสร้างแรงจูงใจขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ในห้องเรียน เนื้อหาสาระ บริบทของ

ผู้เรียน ฯ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ เพื่อเลือกใช้ การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียนบ่อยครั้งมีความจำเป็นต้องมีการใช้อย่างผสมผสานหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ดังที่ Mclean (2003: 9) ได้กล่าวไว้ว่าในบางกิจกรรมนักเรียนมีความจำเป็นต้องการแรงจูงใจที่ผสมผสานทั้งภายนอก และภายใน เช่น เด็กที่มีความสนใจในการเรียนเพื่อฝึกเล่นเปียโนไม่มาก เขาต้องการเงื่อนไขการเรียนรู้อันดีที่เป็นแรงจูงใจภายนอก ผ่านการชักชวนจากพ่อแม่ของเขา ซึ่งในที่สุดแล้วการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการให้ความสำคัญ และทำความเข้าใจในการนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอกที่เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ อรรถิย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545:11) ได้ระบุว่า ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบ 3 ประการในการสร้างแรงจูงใจมีต่อไปนี

- 1) ครูผู้สอนควรตระหนักในข้อดี และข้อจำกัดของการใช้แรงจูงใจภายใน และภายนอก
- 2) ครูผู้สอนควรตระหนักว่า ทฤษฎีแรงจูงใจมีหลายทฤษฎีแต่ละทฤษฎีนำไปประยุกต์ใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเลือกใช้
- 3) ครูผู้สอนควรตระหนักว่าข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนต่างมีผลต่อการตัดสินใจใช้กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียน

## กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพ

ในการสร้างแรงจูงใจตามแนวคิดของ Burden (2003: 115) สามารถสรุปเป็นกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนได้ 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้



ภาพ 1 สรุปกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน (Burden, 2003:115)

### 1) การสร้างความสนใจในบทเรียน

การสร้างความสนใจในบทเรียน ครูผู้สอนสามารถทำได้โดยการเลือกเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ ด้วยการสอบถาม การให้นักเรียนเลือกหัวข้อบทเรียน หรือการนำเหตุการณ์ในปัจจุบันที่น่าสนใจมาใช้ นอกจากนี้การเน้นความสัมพันธ์ของเนื้อหาของบทเรียนจะเป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียนได้เช่นกัน ซึ่งถ้าผู้เรียนได้รับทราบถึงประโยชน์ของสิ่งที่พวกเขาจะได้เรียนรู้ หรือลักษณะของเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตที่เป็นเรื่องใกล้ตัว ส่วนนี้ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความสุข และเกิดแรงจูงใจในการเรียนได้ (ยุพิน ใจตรง, 2551: 51)

### กรณีศึกษาที่ 1

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปฏิบัติการสอน ณ โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม จ.ชลบุรี นิติตปฏิบัติการ

สอนได้สอบถามนักเรียนในชั้นเรียนถึงความสนใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสัตว์ จึงเป็นที่มาของ “กิจกรรม 20 คำถาม ใช่หรือไม่ใช่บอกมา” เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนถามคำถาม กิจกรรมนี้เป็นการสร้างความสนใจที่เชื่อมโยงบทเรียนวิชาภูมิศาสตร์ กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ในเรื่องภูมิศาสตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกิจกรรมเริ่มด้วยการที่นิติตนำสิ่งของสิ่งหนึ่งใส่ไว้ในกล่องทึบแสงแล้วนำมาให้นักเรียนในห้องตั้งคำถามทายว่าสิ่งของสิ่งนี้คืออะไร โดยนิติตจะตอบเพียงแค่ ใช่หรือไม่ใช่เท่านั้น ซึ่งเมื่อเฉลยสิ่งของออกมา นิติตจึงเชื่อมโยงสิ่งของที่เป็นแก้วน้ำที่มีรูปภาพวัวป่าไบซัน โดยวัวป่าไบซันมีแหล่งที่อยู่ส่วนหนึ่งในทวีปอเมริกา ข้อมูลของวัวจึงเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนได้อย่างสนุกสนานน่าสนใจ ทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน นอกจากนั้นนักเรียนคนที่ตั้งคำถามได้ดีจะได้รับคำชมเชย และเสียงปรบมือจากเพื่อนเป็นรางวัล ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอกที่ง่ายและมีประสิทธิภาพ

### กรณีศึกษาที่ 2

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ปฏิบัติการสอนโรงเรียนบางละมุง จ.ชลบุรี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ “กิจกรรมเขียนจดหมายถึงดารา” คงปฏิเสธไม่ได้ว่าศิลปินดาราในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในด้านต่างๆ อย่างมากมาย ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนนี้ก็เช่นกัน เมื่อใดที่นิติตปฏิบัติการสอนยกตัวอย่างภาพดาราที่โปรดปรานขึ้นมา นักเรียนในชั้นก็จะแสดงรอยยิ้ม และมีเสียงร้องขึ้นตามมา สิ่งนี้เองจึงเป็นที่มาของกิจกรรม “จดหมายถึงดารา (My letter to my star)” เป็นการฝึกเขียนจดหมายภาษาอังกฤษไปหาดาราหนึ่งคนที่นักเรียนชื่นชอบมีความยาวจำนวน 1 หน้ากระดาษ A4 และจดหมายนั้นต้องนำส่งไปหาดาราคนนั้นได้จริง การกำหนดให้มีการนำส่งจริงนี้เอง ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น และตั้งใจมากเป็นพิเศษ รวมถึงเป็นการนำมาซึ่งแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียนได้อย่างดี โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในส่วนที่ 1)



นักเรียนที่เขียนคำศัพท์และไวยากรณ์ถูกต้อง ส่วนที่ 2) นักเรียนตกแต่งจดหมายได้สวยงามสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เรียนที่ได้คะแนนสูงจะได้รับการคัดเลือก ทำสำเนาจดหมายไปติดบอร์ดหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจภายนอกที่ดีวิธีหนึ่ง

## 2) ออกแบบวิธีสอนที่หลากหลาย

การเรียนการสอนตลอด 1 คาบเรียนของครูผู้สอนสามารถออกแบบการสอนได้หลายวิธี ซึ่งจะทำการจัดการเรียนการสอนจูงใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจได้อย่างมาก เช่น การสอนบรรยาย สาธิต เกม การทำงานกลุ่ม การใช้แบบฝึกหัด การอภิปราย การสืบสวน สอบสวน บทบาทสมมติ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละวิธีสอนจะมีข้อดี และข้อจำกัดแตกต่างกัน ครูผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณา และสร้างสรรค์ตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่คิดว่าน่าจะสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

## กรณีศึกษาที่ 3

นิสิตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ปฏิบัติการสอนโรงเรียนทุ่ง สุขลาพิทยา (กรุงเทพฯ) จ.ชลบุรี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ “กิจกรรมแข่งขันใบคำศัพท์ภาษาจีน” นิสิตปฏิบัติการสอนจะแบ่งกลุ่มนักเรียนในชั้นออกเป็น 5 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจะเลือกผู้ใบคำด้วยท่าทางกลุ่มละ 1-2 คน และให้ออกมาหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มใบคำด้วยท่าทางเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มทายคำศัพท์จนกระทั่งหมดเวลาที่กำหนด โดยสมาชิกกลุ่มต้องช่วยกันตอบให้ได้ว่าเป็นคำศัพท์ภาษาจีนคำว่าอะไร ซึ่งในกิจกรรมนี้ใช้ในการทบทวนความจำของนักเรียนได้อย่างดี หลังจากกิจกรรมทบทวนเสร็จสิ้นนิสิตยังใช้วิธีสอนแบบบทบาทสมมติในการสอนบทสนทนาภาษาจีน ทำให้ห้องเรียนภาษาจีนมีความสนุกสนาน บรรยากาศน่าเรียนรู้อย่างมากสร้างแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียนได้อย่างดี

นอกจากนั้นการที่ครูผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นได้จำเป็นต้องสร้างสภาพการณ์ที่เฉพาะบางอย่างดังที่ Lepper and Hodell (1989)

ระบุไว้ว่าความอยากรู้อยากรู้ของผู้เรียนสามารถกระตุ้นได้ด้วยสภาพการณ์ 6 อย่างดังนี้

- 1 ความประหลาดใจ
- 2 ความสงสัย
- 3 ความไม่แน่ใจ
- 4 ความยุ่งเหยิงหรือการเผชิญกับความขัดแย้ง
- 5 การโต้แย้งถกเถียง
- 6 จินตนาการ

ทั้ง 6 อย่างนี้ครูผู้สอนสามารถนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายดังกรณีศึกษาต่อไป

## กรณีศึกษาที่ 4

นิสิตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนชีววิทยา ปฏิบัติการสอนโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร จ.ชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการโต้แย้ง ถกเถียง โดยนิสิตปฏิบัติการสอนได้ยกตัวอย่าง บุคคลที่ป่วยเป็นโรคไตโดยมีลักษณะอาการป่วยต่างๆ มากมายที่บ่งบอก หลังจากนั้นจึงตั้งคำถามให้นักเรียนค้นหาคำตอบว่า เพราะเหตุใดคนเราเมื่อสูญเสียไตเพื่อการนำไปบริจาค ทำไมคนคนนั้นจึงยังมีชีวิตอยู่ได้ ทั้งๆ ที่ไตเป็นอวัยวะที่สำคัญต่อร่างกาย คำตอบมากมายของนักเรียนก็กลับมาหานิสิตสร้างความสนใจในการเรียนและแรงจูงใจภายในได้อย่างมาก

ส่วนหนึ่งในการมอบหมายงานที่ทำทายและมีความยากจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในได้ แต่ถ้างานที่มอบหมายนั้นมีความยากเกินความสามารถ เมื่อนักเรียนทำไม่สำเร็จ อาจจะทำให้พวกเขาล้มเลิก และหมดความสนใจในการเรียนรู้ไปได้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดระดับความยากง่ายให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันดังกรณีศึกษาที่ 5

### กรณีศึกษาที่ 5

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร จ.ชลบุรี นิติตเล่าให้ฟังว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ละห้องเรียนมีความสามารถในการเรียนแตกต่างกันมาก บางห้องเรียนสอนเนื้อหาในบทเรียนด้วยวิธีสอนบรรยายและยกตัวอย่างก็สามารถเรียนรู้ทำความเข้าใจได้ หรือมอบหมายงานยากแค่ไหนก็สามารถปฏิบัติงานได้ แต่สำหรับบางห้องเรียนในบทเรียนที่เหมือนกัน มอบหมายงานระดับปานกลางก็ยังไม่สามารถทำความเข้าใจได้ นิติตปฏิบัติการสอนจึงต้องปรับเนื้อหา และวิธีการที่แตกต่างให้เหมาะสมกับธรรมชาติของพื้นฐานความแตกต่างนี้

การสื่อสารถึงความคาดหวังของครูผู้สอน และสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ เป็นการสื่อสารถึงเป้าหมายร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนสิ่งนี้สำคัญมากต่อการดำเนินการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ แต่การสื่อสารนี้ บางครั้งก็จำเป็นต้องมีสื่อที่เป็นสัญลักษณ์บางอย่างร่วมด้วยเพื่อให้เกิดแรงจูงใจของนักเรียน ดังกรณีศึกษาที่ 6

### กรณีศึกษาที่ 6

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา(กรุงเทพฯ) จ.ชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกิจกรรม “สมุดศัพท์สื่อสารได้” นิติตปฏิบัติการสอนได้กำหนดให้นักเรียนในชั้นทุกคนทำสมุดจดศัพท์ภาษาจีนเล่มเล็กส่ง โดยก่อนมอบหมายนิติตจะบอกถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมนี้ผ่านสมุดศัพท์ว่าเพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความจำเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว พร้อมทั้งเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างนักเรียนกับผู้สอนอีกด้วย การสื่อสารที่ว่าคือ การที่นักเรียนต้องการสอบถามผู้สอนนอกเวลา หรือต้องการให้ช่วยแปลประโยคภาษาจีนต่างๆ ได้แก่ การเขียนชื่อนักเรียนเป็นภาษาจีน เป็นต้น โดยนักเรียนสามารถเขียนคำขอต่างๆ ผ่านสมุดศัพท์สื่อสารได้ ซึ่งนักเรียนที่ส่งสมุดจะ

ได้รับการเสริมแรง (Reinforcement) ที่เป็นแรงจูงใจภายนอกด้วยการประทับตราลงในสมุด เพื่อแสดงการส่งงาน กิจกรรมนี้ได้รับการตอบรับค่อนข้างดี เนื่องจากทุกคนอยากได้ชื่อตนเองเป็นภาษาจีน และอยากได้ให้ครูผู้สอนช่วยแปลความหมายบางอย่างที่ไม่เข้าใจ กิจกรรมนี้จึงเป็นได้มากกว่าการทบทวนความรู้ความจำที่ทำผ่านๆ มา แต่เป็นช่องทางการสื่อสารนอกเวลาเรียนที่ไม่มีความเงินอายุมาเป็นกำแพงกั้นการเรียนรู้

สื่อการสอน และการใช้สื่อการสอนเป็นเสมือนอาวุธคู่มือครูผู้สอนที่ขาดไม่ได้การสร้างสรรคสื่อการสอนที่เหมาะสม และเลือกสื่อการสอนที่นักเรียนมีความคุ้นเคย น่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับผู้เรียนได้

### กรณีศึกษาที่ 7

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน โรงเรียนสัทธิพิทยาคม จ.ชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นิติตปฏิบัติการสอนได้สังเกตว่านักเรียนในชั้นส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีของโทรศัพท์มือถือ จึงกลายมาเป็นกิจกรรม “การสนทนาผ่านที่สุดของ BlackBerry (BB ขนาดใหญ่)” ซึ่งบทสนทนานี้สร้างแรงจูงใจได้อย่างมากมาย เนื่องจากสื่อการสอนที่นิติตได้ประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นโทรศัพท์มือถือ BlackBerry ขนาดใหญ่ที่มีเพียง 2 เครื่องในโลกเท่านั้น โดยนิติตได้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะผลัดกันมาออกมาแสดงบทบาทสมมติ ในการแสดงบทสนทนา พูดคุยไปหาเพื่อนกลุ่มอื่นๆ โดยใช้โทรศัพท์มือถือ BlackBerry เครื่องนี้ บทเรียนนี้สร้างทั้งรอยยิ้ม แรงจูงใจภายใน และลดความยากของบทเรียนภาษาจีนไปพร้อมๆ กัน การเลือกสื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าสื่อที่เลือกมาสอดคล้องกับยุคสมัย และความต้องการผู้เรียนแล้ว การเรียนการสอนที่วางแผนมาล่วงหน้าก็เหมือนจะประสบความสำเร็จไปแล้วเกินครึ่งหนึ่งก็เป็นได้

### 3) การแสดงออกของผู้สอนนั้นสำคัญ

ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนคงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาพของผู้เรียนคือสิ่งสะท้อนครูผู้สอน ดังนั้นถ้าในห้องเรียนผู้สอนไม่แสดงถึงความมุ่งมั่น กระตือรือร้นในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระแล้ว ผู้เรียนก็อาจจะแสดงความรู้สึกไม่กระตือรือร้นเช่นเดียวกับผู้สอนได้ดังกรณีศึกษาที่ 8

#### กรณีศึกษาที่ 8

สำหรับนิสิตปฏิบัติการสอนบางครั้งการสอนคาบเรียนที่ 1 ก็เป็นสิ่งที่ปัญหา ที่พบมากคือการที่นิสิตยังมีอาการง่วงนอน ไม่กระฉับกระเฉง เฉยๆ ซึมๆ ซึ่งจากการไปนิเทศการสอนหลายครั้ง พบว่ามีผลกระทบอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอน แม้ว่านิสิตจะได้เตรียมกิจกรรมที่ดี หรือสนุกสนานเพียงใด แต่นิสิตไม่แสดงความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงให้ผู้เรียนได้เห็นแล้ว กิจกรรมนั้นก็อาจไม่ประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ได้

การลดความวิตกกังวลในการเรียนของผู้เรียนนั้น เป็นภาระหน้าที่หนึ่งของผู้สอนที่ต้องดำเนินการเนื่องจากความวิตกเป็นตัวกั้นความสนใจใคร่รู้ เช่น การยกมือเพื่อตอบคำถามครูในชั้นเรียน ถ้าผู้เรียนรู้ว่าไม่มีผลต่อการให้คะแนนก็จะมีนักเรียนจำนวนมากที่ยกมือเพื่อขอตอบคำถาม แต่ในทางที่กลับกัน ถ้าครูผู้สอนระบุว่าใครตอบผิดจะถูกทำโทษ หรือหักคะแนน สถานการณ์อาจจะเปลี่ยนแปลงไป นักเรียนจะเกิดความกังวลต่อการตอบคำถามอย่างมาก และอาจจะตัดสินใจไม่ขอตอบคำถามครูผู้สอนก็เป็นได้ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใดๆ ที่สามารถลดทอนความวิตกกังวลในการเรียนการสอนได้ เช่น กรณีศึกษาที่ 9

#### กรณีศึกษาที่ 9

นิสิตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร จ.ชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการสอนภาษาจีนบ่อยครั้งจะพบว่า

นักเรียนจะไม่กล้า และไม่พยายามที่จะอ่านออกเสียง แม้ นิสิตปฏิบัติการสอนจะบอกว่ามีคะแนนให้ก็จะมิผู้เรียนจำนวนไม่มากที่จะสนใจตอบรับคะแนนนี้ จึงเป็นที่มาของ “กิจกรรมทบทวนคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้เทคนิคเสริมแรงด้วยการ์ดเพิ่มพลังในการเรียน” ขั้นตอนแรก นิสิตจะจับสลากเลขที่นักเรียนเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว เมื่อนักเรียนสามารถตอบได้จะได้รับแรงเสริมคือ การ์ดเพิ่มพลังในการเรียน (การ์ดรูปภาพทำด้วยกระดาษขนาด 3 x 6 ซม.) สามารถใช้แลกคะแนน หรือของรางวัลจากนิสิตปฏิบัติการสอนได้ก่อนสิ้นภาคเรียน ส่วนนักเรียนที่ตอบผิดหรือไม่สามารถตอบคำถามได้จะไม่ได้รับการลงโทษหรือหักคะแนนใด ๆ จากการสอบถามผลการใช้เทคนิคการเสริมแรง พบว่าในครั้งแรกๆ ที่นิสิตทดลองใช้ก็ยังมีนักเรียนสนใจจำนวนไม่มาก โดยผู้ที่สนใจมักจะเป็นนักเรียนที่นั่งเรียนบริเวณหน้าชั้นเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มที่นั่งเรียนหลังห้องเรียนยังไม่ค่อยให้ความสนใจ แต่หลังจากมีจำนวนนักเรียนในห้องสนใจมากขึ้น และคอยปรกกับการใช้เทคนิคการเรียกเข้ามามีส่วนร่วมของนิสิต (การที่นิสิตทำการแกล้งจับสลาก แต่จริงๆ เจาะจงเรียกนักเรียนที่นั่งเรียนหลังห้อง) ทำให้นักเรียนทั้งห้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม และเกิดความเพียรพยายามในการตอบคำถามเพื่อทบทวนคำศัพท์ภาษาจีน รวมถึงนักเรียนมีความสนใจอย่างมากที่จะสะสมการ์ดเพิ่มพลังในการเรียนทุกคน โดยในช่วงระหว่างการดำเนินกิจกรรมจะพบว่านักเรียนในชั้นเรียนมีแต่รอยยิ้ม และเสียงเรียกร้องถึงความต้องการให้นิสิตปฏิบัติการสอนจับสลากเรียกเลขที่ของตนเองขึ้นมาตอบคำถามสอดคล้องกับ Burden (2003: 133) ที่นำเสนอในกรณีศึกษาของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา Baltimore, Maryland ที่ได้เลือกใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยแสดมปีรูปสัตว์เป็นคะแนนพิเศษ โดยมีรายละเอียดการสอนดังนี้ เมื่อนักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายสำเร็จตรงเวลา และถูก



ต้อง นักเรียนจะได้รับแสดมปีรูปสัตว์ไปสะสม โดยครูผู้สอนกล่าวว่าแสดมปีนี้เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการสร้างแรงบันดาลใจ กำลังใจในการเรียน และเพื่อการสร้างความเพียรพยายามที่มากกว่าการชมเชยของครูผู้สอนที่ใช้ทั่ว ๆ ไป

#### 4) เปิดกว้างเพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้

การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้ควบคุมตนเอง ดำเนินกิจกรรมเอง และบังคับตนเองให้เรียนรู้ตามแผนกิจกรรมที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ ส่วนหนึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจภายในตัวผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนจะมีความเป็นอิสระในการเรียนรู้ ซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้สามารถทำได้ด้วยการจัดกลุ่มเรียนให้ผู้เรียนได้ทำงานที่ครูผู้สอนมอบหมาย โดยการจัดกลุ่มนักเรียนควรกำหนดให้มีขนาดที่พอเหมาะกะกับปริมาณงาน ขนาดของห้องเรียน เวลาเรียน และระดับความยากง่ายของงาน การทำงานกลุ่มนี้ถ้ามีบรรยากาศของการแข่งขันร่วมด้วยแล้วจะทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น และท้าทาย ส่วนนี้เองจะสร้างแรงจูงใจภายในของนักเรียนได้อย่างดี

#### กรณีศึกษาที่ 10

นิติตปฏิบัติการสอน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา (กรุงเทพอนุเคราะห์) จ.ชลบุรี นิติตปฏิบัติการสอนได้มอบหมายงานกลุ่มให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ทำโครงการ “กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนทบทวนบทเรียน” เนื่องจากภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความยากในการเขียน การอ่าน และการออกเสียง นิติตปฏิบัติการสอนจึงมอบหมายงานกลุ่มที่เป็นโครงการ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะต้องทำสื่อเพื่อทบทวนบทเรียนให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายบทเรียนตามความยากง่ายที่เหมาะสม มีการแข่งขันในการนำเสนอ

โดยใช้เวลาสั้น ๆ โครงการนักเรียนจะเป็นกิจกรรม เกมหรือบทบาทสมมติ ที่น่าสนใจ เพื่อนำมาใช้ในเป็นสื่อในการทบทวนความรู้ในบทเรียนที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพไปพร้อมกับการสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม ซึ่งทั้งหมดเป็นผลทำให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายในได้อย่างมาก สอดคล้องกับ Dembo and Seli. (2008: 84) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมทางเลือก ระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างความเพียรพยายาม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการจูงใจนักเรียน ในการให้โอกาสผู้เรียนเรียนรู้ทำความเข้าใจบทเรียนเองนั้นทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเกิดความผ่อนคลาย และผู้เรียนจะดำเนินการเรียนรู้ได้ตามที่ได้รับมอบหมาย เพียงครูผู้สอนคอยให้คำปรึกษา ควบคุม และเสนอแนะจนนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองได้

#### บทสรุป

กลยุทธ์หรือวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนที่นำเสนอเป็นเพียงแนวทางบางส่วนที่นิติตปฏิบัติการสอนได้สร้างสรรค์ และทดลองใช้จริงจนเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละห้องเรียนย่อมมีความแตกต่างกัน ไม่สามารถนำไปใช้แล้วประสบความสำเร็จได้ทุกกลยุทธ์ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องพิจารณา และศึกษาปัจจัยต่างๆ เช่น ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระ จำนวนผู้เรียน ช่วงเวลา ฯ โดยสุดท้ายแล้วทุกกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจต้องมาจากความตระหนักและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนของครูผู้สอนก่อน จึงจะตามมาด้วยการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียนอย่างแท้จริง

### เอกสารอ้างอิง

- ประหยัด จิระวรพงศ์. (2553). Accelerated learning: กลยุทธ์การเรียนรู้ที่นำศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 21(2): 4.
- ยุพิน ใจตรง. (2551). การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ เจตคติต่อวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์ เรื่องของเล่นพื้นบ้านของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 20(1): 51.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เบรนนีท.
- Burden R. P. (2003). Classroom Management: Create a successful learning community. second editions. USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Dembo H. M. and Seli. H. (2008). Motivation and Learning Strategies for College Success. Third edition. USA: Taylor & Francis group.
- Ford, M. (1992). Motivating humans : Goal, emotions and personal agency biliefs. Newbury Park, CA: Sage.
- Lepper, M. R. and Hodell, M. (1989). Intrinsic Motivation in classroom, Research on Motivation in education. Vol.3 San Diego: Academic Press.
- Maslow, A. (1954). Motivation and personality. New York: Harper & Row.
- Mclean, A. (2003). The Motivated School. London: Pual Chapman Publishing.
- Wolfgang H. C. (2009). Solving Discipline and classroom management problems: Methods and Models for Today's Teachers. Seven editions. USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Schunk H. D., Pintrich R. P. and Meece. L. J. (2010). Motivation in Education Theory, Research, and Applications. Third edition. USA: Pearson Prentice hall.